

інструментів у музеї театру та кіномистецтва України (Київ). Серед найвідоміших осередків збереження інструментальної культури у Польщі є музей у Щидловці та етнографічний музей в Кракові, які містять серед своїх експонатів унікальні колекції народних музичних інструментів.

Окрім музеїв – як середовища збереження та популяризації матеріальної та духовної культури, зокрема народного музичного інструментарію, в наш час у різних країнах стрімко розвивається фестивальний рух. Однією з наймасовіших та наймасштабніших форм культурного українсько-польського співробітництва є проведення фестивалів та культурно-мистецьких акцій, під час яких є можливість одночасно великій кількості людей долучитись до української та польської культур. Саме фестивалі української культури у Польщі є дієвим способом підтримки української національної меншини. Різноманітні фестивалі, зокрема «Українська весна», «Підляська осінь» та інші, дозволяють мешканцям Польщі ближче пізнати культуру українців. В Україні також проводяться фестивалі польської культури, зокрема це фестиваль українсько-польського партнерства «Art Meetings», який проводиться у м. Львові, починаючи з 2012 року.

На сьогодні в Україні проводиться велика кількість міжнародних, всеукраїнських і регіональних фестивалів, організатори яких ставлять перед собою єдину мету – популяризацію народної інструментальної музики. Серед них – відомі не тільки в Україні, а й далеко за її межами фестивалі «Провісін» (Кіровоград), «Дивограй» (Миколаїв), «Веселі музики» (Білопіль), «Україна моя» (Кривий ріг), «З народного джерела» (Рівне), «Лемківська ватра» (Ждиня) та багато інших.

Таким чином, на сьогодні народний музичний інструмент – не лише знаряддя для виконання музики, а й пам'ятка національної культури, предмет колекціонування, що вказує на високий рівень інтелекту і духовності його власника, родинна реліквія. Музичні інструменти у національній традиції інструментального музикування України та Польщі є одним із головних факторів формування жанрів та форм народної інструментальної музики, тому народний музичний інструментарій потрібно зберігати, розвивати і пропагувати в умовах сучасної модернізації суспільства. Фестивалі – це своєрідні осередки, що визначають напрямки розвитку мистецтва, формують нові ідеї та відкривають митцям і виконавцям безмежні обрії творчої діяльності. Завдяки розвитку фестивального руху в Польщі та Україні, народна традиція інструментального музикування зберігається та активно розвивається у нових напрямках і стилях.

Солодка Лілія Олексіївна

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

ФІЕСТА ЯК АРЕНА ВІДНОСИН І ТЛО ЗОБРАЖЕННЯ ЗОВНІШНЬОГО І ВНУТРІШНЬОГО СВІТУ ЛЮДИНИ (НА ОСНОВІ РОМАНУ «ФІЕСТА» Е. ХЕМІНГВЕЯ)

Фієста (ісп. Fiesta) – традиційне народне свято, що проводиться в країнах Латинської Америки та Іспанії. Поширене також в інших країнах Середземномор'я, в першу чергу в регіонах Старої Румунії і серед латиноамериканських діаспор по всьому світу, в середовищі великої латиноамериканської громади США. Аналогом фієсти в Україні є так звані народні гуляння. В українській мові слово фієста вживається як екзотизм, а також в іронічному контексті [2].

Е. Хемінгвей вдало подає опис Іспанії як тло розгортання свята: «Тут-то почалась настоящая Испания. Показались длинные бурые хребты, поросшие редкой сосной, и буковые леса на далеких склонах гор. Дорога сперва шла по верху ущелья, а потом нырнула вниз, и шофер вдруг дал гудок, затормозил и свернул в сторону, чтобы не наехать на двух ослов... Мы с другой стороны въехали в город по пыльной дороге, круто поднимавшейся между двумя рядами тенистых деревьев, а потом спустились в новую часть города, которую строят за стенами старого. Мы проехали мимо арены боя быков – высокое белое здание, казавшееся бетонным под солнцем, а потом переулком выехала на центральную площадь и остановились у подъезда отеля Монтойи» [3, с. 75].

Читаємо у романі опис фієсти: «Фиестана чалась по-настоящему. Она продолжалась день и ночь в течение семи суток. Пляска продолжалась, п'янство продолжалось, шум не прекращался. Все, что случилось, могло случиться только во время фиесты. Под конец все стало нереальным, и казалось, что ничто не может иметь последствий. Казалось неуместным думать о последствиях во время фиесты. Все время, даже когда кругом не шумели, было такое чувство, что нужно кричать во весь голос, если хочешь, чтобы тебя услышали. И такое же чувство было при каждом поступке. Шла фиеста, и она продолжалась семь дней» [3, с. 117].

Прослідковується у творі образ карнавальності. Карнавальність (франц. carnival) – сукупність ознак, притаманних діонісійської стихії карнавалу з її масовістю, театральністю, вуличною ходою, маскарадом, ексцентризмом. К. як прояв сміхової культури сприймають у значенні особливої моделі світу, притаманній

народній низовій культурі, в якій поєднуються взаємоперехідні антитетичні поняття народження і смерті, верху та низу тощо, трактовані крізь призму нестримного, почасти амбівалентного сміху, постійних інверсій (перестановки ієрархічних, поведінкових нормативів), свідомого порушення пропорцій, алогізмів, панібратства, застосування мотиву тілесного земного світу [1, с. 463].

Фієста прослідковується у синтезі з війною, бо не все було так безхмарно. На тлі святковості, карнавальності, феєричності прослідковується кров, смерть, сльози, страх, відчай. Відбувається протилежність зовнішнього і внутрішнього, антитеза людського стану, почуттів. У синтезі з розвагами суголосно крокує смерть, зокрема тоді, коли задля екстриму люди утікають від биків, але одного чоловіка було вбито биком. Веселість перетворюється на нотки смутку і відчаю. Потрапляючи на це дійство битви матадора з биком, людина стає свідком і учасником дива, переживаючи емоційний «мікс» жаху, тривожного очікування, здивування та неймовірного захоплення, це викликає у публіки захоплення та гордість. Римський поет-сатирик I–II ст. Ювенал, протиставляючи життя сучасних римлян героїчному минулому, визначив як найбільші прагнення свого народу «*panem et circenses*» – хліба і видовищ! Відбуваються гуляння, пияцтво, екстрим у синтезі з боєм, відвагою, смертю, публіка потребує видовища, і чим кривавішим воно буде – тим краще. Можемо провести інтертекстуальну паралель із українським постмодерним твором Ю. Андруховича «Рекреації», де також осередок інтелігентів потрапляє на гуляння і там теж відбуваються різні перипетії з головними героями, до речі, у центрі теж єдина жінка, яку чоловіки не обділяють увагою. Теж зчиняються бійки, погроми, сварки у єдності з любовною лінією. Головну увагу становлять видовища як тло розгортання подій, фрагментарність життя упродовж кількох днів, що наносить відбиток на довгий час.

Символічно автор обирає саме цей двобій, неначе вічна боротьба, протистояння, чоловічого і жіночого начала. І у цьому двобої перемагає лише один, якщо вони між собою воювати – то це страшна антигуманна битва протилежних світів. Як говорить матадор Ромеро: «– Быки – моилучшие друзья. – Вы убиваете своих друзей? – Всегда. – Чтобы они не убили меня» [3, с. 140].

У більшості випадків перемагає матадор, який силою, зброєю, хитрістю витривалістю, стійкістю спроможний вбити бита з велетенською хитрістю і жорстокістю. Автор не випадково на тлі цього дійства розгортає стосунки між чоловіком і жінкою, аби показати, що коли вони стоять на сторожі один одного, конкурують між собою – то це може призвести до фатальних наслідків.

Відбиток і відголосок війни нависає над людьми, не даючи їм спокою. Кожен з героїв хоче втекти в інше місто, розважитися, забути все страшне, антигуманне, нелюдське. Але від себе втекти неможливо. Кожен з героїв шукає порятунку чи то в роботі, чи то в творчості, чи то в коханні, чи то в природі. Та кожен з героїв повністю нещасливий, шукаючи щось краще, він втрачає рідне, затишне для себе середовище, стає іншою людиною.

Як бачимо, на тлі святкування прослідкувати внутрішні та зовнішні колізії характеру чоловічого та жіночого не тільки крізь призму філософії та психології, а ще через соціальні та історичні перепетії, зовнішні чинники, які синтетично впливають на людину. Вічна тема специфіки чоловічого та жіночого виокремлюється в аналізованому романі і потребує подальшого аналізу та вивчення.

Список використаних джерел

1. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т.1 / [Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 608 с. (Енциклопедія ерудита).
2. Філософський енциклопедичний словник / В. І. Шинкарук (голова редколегії) та ін.; Л. В. Озодовська, Н. П. Поліщук (наукові редактори); І. О. Покаржевська (художнє оформлення). – Київ: Абрис, 2002. – 742 с. – 1000 екз. – ББК 87я2. – ISBN 966-531-128-X.
3. Хемингуэй Е. Фієста (И восходит солнце). Прощай, оружие! Романы; Старик и море: Повесть; Рассказы: Пер. с англ. / Сост., вступ. статья и примеч. Б. Грибанова; Худож. О. Верейский. – М.: Худож. лит., 1988. – 588 с., ил. (Б-ка классика. Зарубеж. лит-ра).

Александрович Тетяна Зігфрідівна

Кандидат філологічних наук, доцент

Київський національний університет технологій та дизайну

Малинка Микола Миколайович

Київський національний університет технологій та дизайну

ПРОБЛЕМА ВІРОСПОВІДАННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРОЗІ XVI–XVII ст.

Проблема віротерпимості по відношенню до представників іншої релігії актуальна для України в будь-яку добу. Але чи не найбільш актуальне це питання назріло саме в XVI – XVII ст. Повзуча колонізація нашими землями у поєднанні з намаганням навернути українців до лона католицької віри призвели до унії, що не тільки не об'єднало народ, але й додало ще третю сторону в релігійних суперечках (православні, католики, уніати). Результатом конфлікту між поляками та українцями стали прояви жорстокості та ненависті до тих, хто інакше мислив, говорив, вірив. Це призвело до спрощення образу